

Rold Skovs Venner

Ud AT SE – MED RSV

Tegning af et vildsvin.

I modsætning til sidste års sæsonstart, blev dettes en drivende våd affære. Ja, vejret var så præget af regn, slud og blæst, at vi for første gang nogensinde kortede turen ned til blot at være i to timer.

Det var ellers et dejligt terræn, som vi havde udset til at skulle danne ramme om åbningsturen den 13. marts. Vi havde, som tidligere omtalt, fundet et meget stort og meget flot enebærstykke inde i Jægersborg Skov, og havde, mod betaling af 300 kr. til Lindenberg gods, også fået tilladelse til at besøge dette. Vejrliget taget i betragtning, var det meget flot at der mødte 33 deltagere op. Alle udstyret i regntøj fra top til tå.

Vi begav os da også straks af sted, og da mødestedet lå lige ved Madum Sø, var der ikke langt til enebærstykket, der ligger i skovpartens østlige del. Man kunne ikke undgå at bemærke, at vintervejret var gået hårdt ud over planterne, idet mange af dem var bøjet ned mod jorden, grundet vægten fra den tunge sne. Flere endda så kraftigt, at dele af planten var brækket løs fra sin hovedstamme. Heldigvis har naturen dog en stor evne til at retablere sig selv, og ofte på forbavsende kort tid efter at skaden er sket.

Ene tilhører, sammen med dunbirken, noget af Danmarks ældste bevoksning, og Helge mindede os om hvordan en enebærbusk kan have bær fra tre årgange siddende sammen. Svenskerne siger i øvrigt, at i det år hvor bærrerne fra alle tre årgange, på den samme busk, bliver modne på én gang, da vil kvinderne også blive trofaste. Dette er som bekendt ikke sket endnu, i hvert fald ikke for bærrernes vedkommende.

Turen går tværs gennem enerne på den korte led, og derved kommer vi til at følge Aspvej på et kort stykke, inden vi atter sætter til skovs gennem et areal, beplantet med graner.

Vi går så dybt ind i skoven, at denne nu ændrer karakter i retning af at være mere sumpet. Et område kaldes da også Hjorth's Mose, men når man ikke til stadighed holder træerne i ave, har naturen de fleste steder en vis tilbøjelighed til at ville springe i skov, og dette var netop også tilfældet her i mosen.

På vejen tilbage stopper Helge pludselig op for at spørge om nogen skulle have et kompas, da han havde tabt orienteringen. En behjælpelig deltager hiver straks et kompas op af lommen og beklager, at det ikke er alt for godt, da det kun har kostet 5 kr. Det lykkes ham heller ikke rigtigt at finde retningen, for der er jo også noget med at der kan være misvisning. Egentlig var det hele ligegyldigt, for vi befandt os blot 300 meter fra Aspvejen, men Helge havde fået sig en pragtfuld skovtur. Hvordan kan man dog være sådan overfor sine medmennesker?

Tilbage på Aspvejen vedtog vi at afkorte turen, der så til gengæld skulle være gratis. Alle var drivvåde, men da der var et lille ophold i regnen, gik vi hen til vore biler, for sammen at slutte af med at tage en tår kaffe, inden vi atter skulle køre hver til sit for at blive varme og tørre. Vi var dog enige om at vi ville gentage turen en anden gang. Terrænet er så dejligt at endnu flere af vore medlemmer skal have lov at opleve det, og de 33 der var med, kan sagtens have noget ud af et gensyn. Da vil de forhåbentlig kunne komme til at trænge endnu dybere ind mellem de smukke enebærbuske og alt det andet, som gør skoven til et dejligt sted at være.

Tur 2.

Vi er nu i april måned, og heldigvis ligner Rold Skovs Venner atter sig selv, med et normalt deltagerantal på ca. 80 personer. Vejret var nemlig rimeligt godt fra morgenstunden, og det skulle senere vise sig, at det blev bedre og bedre op af dagen.

Vi startede fra p-pladsen ved Store Blåkilde, og selv om jorden tilsyneladende var blevet tør, opfordrede Helge deltagerne til at iføre sig deres gummistøvler, da dagens rute var lagt ud gennem både skov og våde enge.

Den første etape gik op gennem Kærbjerg Skov, og snart passerer vi ejendommen Christianshåb, hvor der står en færdselstavle om kørsel forbudt på skovens tilstødende veje. Dette fik Helge til at fortælle en historie om en uheldig jæger, som engang mente sig i sin gode ret til at undersøge Helges bil, fordi han kørte på vejen og havde noget liggende bag i bilen med et tæppe over.

Jægeren gjorde sig nemlig skyldig i to fejltagelser, og dummede sig dermed gevaldigt. For det første kendte han ikke Helge, når han kunne tro, at bylten var et gevær, og for det andet havde han ikke fattet, at skiltet taler om skovens *tilstødende* veje.

Turen går videre gennem den gamle stævningsskov, hvor der endnu kan spores nogle af de volde, som blev bygget for at værne skoven mod indtrængende kreaturer. Vi passerer også Rytterkrattet, og da dette navn kan henføres til den tid, hvor herremanden samlede sine ryttersoldater i begyndelsen af 1700 tallet, får dette Helge til at fortælle om sit eget korte møde med det danske militær.

Helge var ikke meget for denne alliance, hvorfor han aftenen i forvejen drak sig så fuld, at det påvirkede milten. Alligevel blev han til sin store fortrydelse udskrevet til B-H, men da han ikke anede hvad dette var, måtte han gå rundt og spørge sig for. Sorg blev til glæde vendt, da en behjertet sjæl endelig kunne oplyse, at B-H simpelthen står for Betinget Hjemmeværn, og soldatertiden derfor var et overstået kapitel for Helges vedkommende.

Vi er nu nået frem til sydsiden af Madum Sø, hvor nogle enkelte mener at de kan ane borgen, der sank som straf fordi en afdød, der skulle berettes af den tilkaldte præst, viste sig at være en gris.

Efter en kort strækning langs søbredden, drejer vi atter ind i Kærbjerg skoven, og snart strømmer der en vældig larm ud fra skovens dybe stille ro. Da vi kommer nærmere, viser dette sig at være en ”helvedesmaskine”, der er ved at tynde ud i rækkerne. Det er nu lidt uhyggeligt når den samme maskine kan både fælde, afgrene og afkorte træerne i én arbejdsgang. Kan naturen følge med?

Snart lukker skovens tætte mur af træer dog effektivt af for støjen, og i en lysning står der en mængde stød tilbage efter tidligere fældninger. Set med vore øjne, lignede de bestemt nogle stole, der blot var anbragt for at tjene vores magelighed, mens vi indtog vores beskedne måltid. Så det gjorde vi.

Efter pausen følger vi Aspvej og Blåkildevej over i Store Arden Skov. Her bemærker man straks forskellen på denne og Kærbjerg Skov, idet Lindensborg gods i høj grad driver skoven som en del af selskabets produktion.

På lang afstand får Ø.P. og Ebbe Hansen øje på et rigtigt ”Sparekassetræ” og der opstår en diskussion om det er en eg eller en bøg. Da vi når derhen kan de fleste godt se, at det er en eg, men da nogle alligevel tøver, får dette Helge til at minde om hvad han tidligere har sagt: Så se dog ned – det gamle løv fortæller det jo.

Vi går gennem Holtegaard, hvor flaget var oppe fordi der var fødselsdag, og altså ikke fordi vi kom. Så vi fortsætter ud på Blåkildevej mod Hegnskovgaard, der ligger lige hvor terrænet ændrer sig og bliver til Willestrup ådal.

De få deltagere, som ikke havde iført sig gummistøvler kom nu til at sande at det ikke var tom

snak, da Helge ved turens start havde anbefalet det kraftigt.

Ved fælles hjælp passerer vi Store Arden Bæk og andre vandløb, inden vi endelig skal over Willestrup Å via to træmaster. Preben Skov fik, trods rigtigt fodtøj, alligevel en våd sok, idet en deltager, som han ville hjælpe over bækken, var tungere end han selv, hvorfor det var Preben, som blev trukket ud i vandløbet.

Da alle havde forceret træmasterne, skulle den næste forhindring nu overvindes, da terrænet her bestod af ene tuer, der blot stak op gennem det blanke vand. Belønningen for alle strabadserne, fik vi dog ved synet af den smukke Blåkilde. Det specielle ved besøget for denne gang var, at vore medlemmer nu kan prale af at de har forceret ådalen, og dermed er kommet frem til kilden fra ”den forkerte side”.

Fra kilden var det nu blot at følge den ”normale” vej tilbage, og hvis man skal drage en konklusion over dagens tur, må denne være: Det var en af de bedste, som vi har haft længe.

Tur 3.

Succesen var hjemme da Rold Skovs Venner inviterede på aftentur, samt tilhørende fælles-spisning af medbragt bålmad søndag den 15. maj. Der mødte nemlig ikke mindre end 122 deltagere op på den nye bålplads oppe i bøgeskoven ved Mosskov-pavillonen.

For at sikre os, at bålpladsen ikke var optaget af andre, var der flere udvalgsmedlemmer, som allerede ankom i løbet af eftermiddagen, her iblandt Helge, som var ude at inspicere skoven på sin cykel. Ligeledes skulle vi tage imod de drikkevarer, som vores fælles kasse havde påtaget sig at sponsere.

Ved syttentiden startede vi så en forholdsvis kort travetur, som i første omgang gik op til ”Den nedstyrkede flyvers plads”. Navnet er blot et falsum, der er aldrig styrtet en flyver ned her, men der har engang været anbragt én som et led i en spejderøvelse.

Herfra gik vi ned på pladsen foran pavillonen hvor Helge fortalte om indvielsen af banestrækningen mellem Randers og Aalborg i 1869. Mellem de prominente gæster var der bl.a. Kong Chr. IX og Dr. Louise, samt den senere konseilpræsident Estrup med i toget.

Ovre ved Økssøen gik vi mod nord og hen under de store Rold Skov-bøge, hvorfra der, ifølge overleveringen, skulle gå en undersøisk vej tværs over søen. Mogens Nielsen, som netop er her fra egnen, fortalte, at det også siges, at der går en på den anden led. I øvrigt et turen omkring søen målt op til nøjagtigt 2.777 meter.

Vi drejer atter fra søen mod øst, og da Helge gerne vil gå bagest, lader han fmd. bestemme ruten. Da denne gerne vil have Helge til at fortælle, herunder ikke mindst for vore nyeste medlemmer, om skovens liv og virke, vælger vi at gå under banen op til Klænghuset. Dette er bygget i 1949, og bruges til at slå frø af indsamlede kogler. Vi står umiddelbart neden for Mosskovgaard, hvor der har boet så mange markante skovridere, og én af disse var den navnkundige Forstråd Hansen. Vi husker, at det var ham, som red på islænderhesten, der ligger begravet under Forstrådens Gran ovre på den anden side af Møldrupvej.

Som noget nyt for os, fortæller Helge at navnet Mosskov stammer fra en nu nedlagt lille landsby, som netop lå her på den åbne plads lige sydvest for Klænghuset.

Vi fortsætter over Jamborettepladsen, og stopper op ved kæmpehøjen med den store bøg, og da vi stadig kan se hen til Mosskovgaard, giver dette Helge inspiration til at fortælle om en anden af dets ”store” beboere, eller rettere sagt: hans kone. Det var nemlig Jens Hvass` s kone, som opfandt navnet Jamborette. Når spejderne mødes på verdensplan kaldes det en Jamboree, og da der skulle afholdes en lejr under mindre forhold her i Rold Skov, var det såre logisk at denne blev kaldt en Jamborette.

Da vi forlader Jamborettepladsen ser vi noget, som også er nyt. Den ene af de to store betonklodser, der var fundament for indgangsportalen, er blevet fjernet. Det er lige før at man synes det er synd, hvis den anden af disse grimme klodser også skal væk. Nostalgien længe leve.

Ovre på bålpladsen har Carsten m.fl. holdt bålet ved lige, således at dette nu er forvandlet til en fin bunke gløder, lige til at grille over. Flere af deltagerne har også medbragt deres egen grill, og alle går nu i gang med tilberedningen af bøf, pølser og andet godt til ganen, så efter en tid er vi alle klar, og kan ønske hinanden skål og velbekomme.

Alle hygger sig i det gode vejr med at spise, drikke en øl, og ikke mindst snakke og grine sammen. Helge har som sædvanligt en historie i ærmet til os, og denne gang handler den om hvordan en mand fra Skørping engang vandt i "Kvit eller Dobbelt" med Volmer Sørensen. Det afgørende spørgsmål gik ud på at gætte en melodi på grundlag af nogle mere eller mindre påklædte damer, der var placeret foran manden. Det er ikke egnet til tryk, hvordan han fandt ud af at det var Radetzky-march, som var løsningen.

Alt får en ende, og efterhånden ebbede aftenen ud, således at udvalget kunne få ryddet op, så ingen kunne se at 122 mennesker havde lavet mad på stedet.

Der er noget der siger os, at denne aften var hele arbejdet værd, ellers ville vi nok ikke have fået en så markant opbakning af en tur, der var anderledes end de fleste.

Tur 4.

Også turen til områderne omkring Højris Mølle den 12. juni blev anderledes end vanligt. Helge havde desværre måttet melde forfald, men heldigvis havde vi fået en aftale med Eiler Worsø fra Danmarks Naturfredningsforening om at lede denne tur for os.

Det ligger nemlig sådan, at naturfredningsforeningen har købt store arealer af Skivum Krat op, beliggende på begge sider af Sønderup Å, lige ved dambruget og den gamle vandmølle. Da amtets p-plads kun kan tage ca. 8-10 biler, havde vi fundet en større plads lige nord for Højris Møllegaard, og heldigvis for det, idet der som sædvanligt ankom mellem 30 og 40 biler med 79 mennesker "ombord".

Eiler Worsø indledte med at uddele en folder om Langå Egeskov, samt et temanummer af bladet Bygd, som netop handler om gamle vandmøller her i Nordjylland.

Herpå gik vi ned gennem Højris Møllegaard, hvor Worsø fortalte, at stedet siden middelalderen har bestået af to selvejergårde, men at disse i 1820 blev sammenlagt til den nuværende gård.

Gårdens eksisterende bygninger er ca. 100 år gamle. På stuehusets gavl ser man anført initialerne HF 1884 MEP, og på gavlen til et af kampestensudhusene ses årstallet 1901.

Vi passerer dambruget og stopper op for at betragte de gamle engarealer nedstrøms åløbet. Engene er dog ved at gro til med træer fordi disse ikke har været holdt i ave siden 1960.

Turen går nu opstrøms langs skrænten på åens sydvestsida, hvor vegetationen mest består af egetræer med en frodig underskov. Vi passerer både mose- og engarealer, og også her er bævreassen ved at brede sig faretruende ud i det åbne land.

Da der har været tale om at lave en spang, går vi nu helt ned til åen for at komme over på nordøstsida. Spangen var der dog ikke endnu, hvorfor vi følger åen tilbage yderst i engen.

Dette var meget heldigt, for lige akkurat på denne søndag i maj, som er "De vilde blomsters dag", stod den flotte orkideart, Majgøgeurten i sit fuldeste flor.

Lidt længere fremme langs åløbet møder vi en plads, som bliver anvendt til at samle afskåret grøde på. Det er sådan, at man begrænser grøden i vore åer for at vandet kan strømme frit. Grøden må dog ikke blive liggende ude i vandet, da denne i så fald ville forbruge af ilten under forrådnelsesprocessen.

Vi går et stykke op gennem svingene ad Højrisvej, hvor Worsø forklarer hvorfor man har tyndet så kraftigt ud i træerne i denne vinter. Årsagen er, at man ønsker at bevare egne, men man har dog ladet de største graner og bøge stå til de er hugstmodne. Der er nemlig gode danske kroner i dem.

Turen går nu atter via dambruget over til åens nordøstside, hvor vi ligeledes følger denne opstrøms. Et par hundrede meter oppe åbenbarer der sig en meget flot udsigt ned gennem ådalen. Vi ser den gamle vandmølle, mølledammen og engen, hvorfra der breder sig egekrat op af de stejle skrænter på begge sider.

Lidt længere fremme rejser der sig en bakke, som er bevokset med nogle forkrøblede træer. Arealet tilhører gården Torndal, og giver et ganske godt billede af hvordan områderne ved Højris Mølle så ud i gamle dage.

Stedet bestod da mest af afgræssede lyngbakker, mens det nuværende egekrat, stort set, er vokset op siden 1880. Der blev dog hugget en del ned under krigen, men også denne frahugst er genplantet, og er nu ved at være vokset op igen.

Der er anlagt en herlig natursti gennem egekrattet, der lyst og venligt giver plads for både kaprifolie og små tørstetræer. – Ja, dem med dobbelt knaldeffekt. Terrænet er meget kuperet, hvorfor det går ned i slugter og op af slugter, inden vi til slut når frem til stedet hvorfra vi startede turen.

Vi fortsætter dog videre mod nord af et gammelt vejspor, og kommer dermed op på et overdrev, som bønderne tidligere brugte som fælles græsningsareal. For os var stedet velegnet til at sige tak til Worsøe for en dejlig dag i denne skønne natur, hvilket vi gjorde ved at give ham en kasse med gyldne dråber. Worsøe, der er pensioneret dyrlæge, har tydeligvis en stor kærlighed til naturen, som han nu har fået fuld tid til at dyrke. Til glæde for både sig selv og mange andre.

Da dagen også var afslutningen på forårssæsonen, var der ligeledes grund til at sige tak til vore deltagere, for altid godt fremmøde til vore arrangementer, for uden dette var der jo ikke grundlag og animation for turudvalget til at lave nye tiltag.

Da dette heldigvis er tilfældet, kunne vi slutte dagen af med at køre hen på traktørstedet, hvor vi over en tår øl/kaffe, kunne aftale en dag for at holde sommermøde. Dette betyder, at vi forhåbentlig kan lægge ud med nye og spændende arrangementer, til den årstid hvor skoven falmer trindt om land.

Nu falmer skoven

Som spået før ferien, har vi til efterårssæsonen fået sammensat et spændende program, hvor vi, trods det at vi traver på 8. år, skal færdes på nogle steder, som vore medlemmer ikke har oplevet at besøge før.

På novemberturen skal vi til Høstemark Skov, og nu i september er der mødt ikke mindre end 101 personer op ved Solbjerg kirke, således at vi kan køre i samlet flok til Wiffertsholm Hovskov.

Vi lagde turen om ad Korupvejen, således at vi kunne køre tæt forbi Gl. Wiffertsholm, og dermed få et glimt af både gods og vandmølle. Efter passage af Korup by, drager vi atter mod nord ad vejen mod Graverhuse, hvorved vi kommer lige til Hovskovens herligheder.

Wiffertsholm Hovskov og Porsgaard har gennem de seneste ca. 10-12 år været ejet af Ulla og Børge Kejser fra Randers.

Man må sige, at disse to mennesker har udført et stort og flot stykke arbejde. For det første var Porsgaard meget forsømt, men er nu genopstået som Fugl Fønix på fundamentene af den gamle gård. For det andet fremstår Hovskoven i dag som et vidunderligt stykke natur, med en utroligt varieret beplantning, som tillige er meget velplejet. Ligeledes drives der kun den aller nødvendigste form for jagt, således at skoven er åben, til glæde for både dyr og os mennesker. Man gør ikke noget sådant, uden at det også har nogle økonomiske omkostninger for ejerne. Vi indleder traveturen med at følge et gammelt hovedige. Efter en tid stopper Helge op for at forklare lidt om stedets ejerforhold og historie. Som navnet siger, har Hovskoven tidligere

tilhørt Wiffertsholm gods, og da godserne i fordums dage i høj grad levede af fæstebøndernes arbejde, har disse også måttet udføre hoveri i skoven.

En sand bondeven mellem Wiffertsholms ejere, var dog Chr. Sørensen Thestrup. Vi husker, at det var ham, som medbragte ”Det bette røde skrin”, hvori der var penge nok til at købe godset kontant. Det var også ham, der opfordrede sine fæstebønder til at plante frugttræer, således at det sydøstlige Himmerland senere blev kendt som kirsebæregnen.

Dybt inde i skoven finder vi en muret brønd. Den er ikke mindre end 25 meter dyb, og er derfor nu blevet forsynet med et forsvarligt hegn. Man kan gøre sig sine tanker. Hvorfor ligger den tilsyneladende umotiveret her? Måske den har fungeret som vandforsyning for hovtidens dyr og mennesker.

Fra det vestlige skovbryn er der en fin udsigt mod både Gl. og Ny Wiffertsholm, og dette giver Helge lejlighed til at fortælle noget mere om godsets historie. Bl.a. hører vi om hvor stort det egentlig må have været, idet der er opstået flere nye ejendomme fra stedet. Her imellem kan nævnes Fredenslund, Ravnborg, Solbjerg Sønderskov og Porsgaard.

På vejen mod selve Porsgaard passerer vi et engdrag, som er omkranset af en meget forskelligartet skov. Det er nok rigtigt, når Helge siger vi skal prøve at stoppe op og fornemme skovens ”pulsslæg”. Hver af vore skove har sine egne kvaliteter, men stemningen kan være vidt forskellig i dem. Rold Skov har sine ”pulsslæg”, her slog de i en anden takt.

Helge fortæller også, at Børge Kejser, som oprindeligt var udlært på B&W i København, gennem sit firma, Polar Vask i Randers, har skabt en formue, som bl.a. giver familien mulighed for at dyrke deres kunstinteresse.

Dette viser sig også tydeligt på plænen foran beboelseshuset på Porsgaard, idet der her står placeret en stor og flot bronzeskulptur. Denne gav i øvrigt anledning til megen diskussion medlemmerne imellem.

Der er nu ikke langt tilbage til bilerne, og selv om vi, trods meteorologernes spådomme, ikke helt undgik at få ”dug” i håret, havde det været en dejlig start på vore fire efterårsture.

Dette var der også mange af vore medlemmer, som gav udtryk for, og det er jo gennem dette ”måleinstrument”, at vi turudvalgsmedlemmer skal aflæse kvalitetsgraden af det produkt, som vi udtænker og laver i fælles samarbejde.

Tur 6.

En tur helt i skoven. Dette må være den rette betegnelse for oktoberturen til Hesselholt Skov. Helge havde lovet turudvalget, at han havde fundet nogle nye veje gennem denne del af Rold Skov, hvor vi aldrig havde færdedes før, og dette skulle også vise sig at blive tilfældet.

Turen skulle udgå fra Grøndalen, hvor vi har haft vort mødested flere gange tidligere. Stedet havde dog ikke helt samme udseende, som det plejer, idet statsskoven har indrettet en dejlig bålplads med ikke mindre end fire ildsteder. Heraf det ene med en permanent grillrist til fri afbenyttelse.

Vejret var desværre ikke alt for godt fra morgenstunden, men de 71 deltagere, som mødte op, fik en belønning af vejrguderne, idet den tætte regn ophørte fuldstændigt inden vi kom afsted. På vejen mod turens første etape passerer vi skovløberstedet Klodholm. Denne skal nemlig foregå i Sønderskov, der har dette navn som følge af dens beliggenhed i forhold til Rebild by. Helge havde lavet en rundtur i dette terræn, så det næsten var umuligt for deltagerne at tage ”landkending” på noget tidspunkt.

Vi kommer forbi et sted hvor man var ved at retablere en gammel mose, inden vi ender nede ved den store gravhøj fra yngre stenalder. Denne beviser, at der ikke altid har været skov på stedet, faktisk har det åbne land gået 300 meter længere mod syd, inden vi når frem til den oprindelige skov, som aldrig har været ryddet bort.

Den næste rundtur foregår derefter i Hesselholt Skov. Også dette navn har sin betydning, idet Hessel kommer af hassel, mens holt kan sammenlignes med det tyske ord holz, som er navnet for træ, anvendt som materiale. Altså skoven med hasseltræer.

Det sydligste punkt på turen, er nede ved kæmpegranerne, der har en størrelse på op til 44 meters højde. Efter stormfaldet i '81 er det skovens største træer, og disse vises derfor altid frem, hvis der er fremmede forstfolk på besøg.

Også tilbageturen gennem Hesselholt- og Sønderskov blev noget af et terrænløb. Det var faktisk lidt af et kunststykke, som Helge udførte, ved at han kunne føre holdet gennem nogle så forholdsvis kendte skovparter som disse, uden at folk faktisk havde nogen anelse om hvor de befandt sig. Vi kunne bagefter i sandhed sige, at vi havde været på skovtur. Vi fik prøvet det hele, turen gik nemlig gennem både hegn og krat, snart i lysninger og snart i tykninger, og for det meste, både op ad bakke og ned ad bakke igen.

Først da vi atter gik forbi Klodholm, var alle sikre på, at Helge vidste hvad han gjorde. Og så skulle han endda forsøge sig med sit gamle nummer, om at vi skulle have truffet nogen, som vi havde en aftale med, men som det nu var for sent at møde, fordi han desværre havde tabt orienteringen.

Noget helt andet er, at folk alligevel fik sig en overraskelse, for lidt længere nede af vejen mod Stendalen hvor vi skulle holde pause, holdt Marianne klar med sin "liquid transportable". Det plejer nemlig at være på novemberturen vi bliver trakteret med varm gløgg, men af praktiske grunde havde vi flyttet dette til nu, samt havde ændret drikken til en dejlig rødvinstoddy.

Da vort mødested lå på en bålplads, havde vi arrangeret det sådan, at vi ville tænde bålet op, således at de som ønskede det, kunne hygge sig efter turen med en tår kaffe, eller måske en ristet pølse over en sagte ild.

Preben Skov og fmd. tog derfor med Marianne tilbage til bålpladsen, for at få blus på det lidt fugtige brænde, mens Helge førte holdet videre mod Stendalen, og derfra op på kulsvierpladsen, hvor Kulsvier-Søren holdt til i gamle dage.

Helge fortalte om hvorledes det tog tre søvnløse døgn at fyre en mile op, og da man nu var på stedet, var det også nærliggende at fortælle historien om Blære-Else og manden, som kom ridende op til Sct. Peter.

Marianne havde generøst efterladt resten af toddyen ved ildstedet, så da holdet nåede frem, var der både varme til pølserne og varme på gryden. Dette bevirkede da også at hyggen bredte sig mellem de mange, der tog mod tilbuddet om at blive og nyde samværet en tid endnu. Her imellem var der endda flere, som også fik termoen fyldt op med varm toddy til hjemlig hygge. At Knud så med et glimt i øjet foreslog, at man da altid kunne fortynde den med lidt brændevin, må stå for hans egen regning. Den samme Knud var i øvrigt, sammen med fru Hanne, netop blevet bedsteforældre, hvilket vist nok ikke undgik nogens opmærksomhed, idet han mere end villigt fremviste "Farfars Pralebog" for alle.

Alt i alt blev det en herlig tur, som kom til at forløbe langt bedre end ventet, netop fordi vejrguderne viste sig fra den nådige side. Vi er jo nødt til at indrømme, at vi er en smule afhængige af dem. Ikke alt kan klares med den rigtige påklædning.

Tur 7.

Det blev atter en tur ud over det almindelige da Rold Skovs Venner besøgte Høstemark Skov den 13. November.

I lighed med turen til Hovskoven havde vi også denne gang arrangeret det således, at vi skulle ankomme samlet til stedet, hvorfor mødestedet var fastlagt til at være på torvet i Mou.

Da vi skulle have en turleder fra Danmarks Naturfredningsforening med på turen, og da Helge skulle have endnu et manuskript færdigt til bogtrykkeren inden jul, havde han fået fri fra

jobbet som turleder for denne gang. Alligevel mødte Helge op på torvet, således at han kunne føre os frem til det af ham selv aftalte mødested. Han kunne også sagtens huske hvor det var. Næsten.

Efter således en ekstra lille travetur op til skovfoged Søren Hansens bolig, mødtes vi med vores turleder, skolelærer på Gudumholm skole, Thorkild Lund.

Thorkild Lund indledte med at fortælle lidt om Høstemark Skov, som i dag ejes af Aage V. Jensens fonde. Skoven dækker et areal på ca. 1000 tdr. land, og den består af 1/3 naturskov, 1/3 almindelig skov og 1/3 åbne sletter.

Naturskoven har sået sig selv og har aldrig været renafdrejet. Den rummer det højeste antal hulrugende fugle i Danmark, set i forhold til arealet, og den har en kronhjortebestand på cirka 200 dyr.

Vi følger nu vejen langs hegnet mod syd, og går gennem den sydlige port ad vejen mod øst. Her passerer vi på venstre hånd nogle bitte små bøge. Disse havde den anseelige alder af 60 til 70 år, men var aldrig blevet større pga. hjortenes afgravn timer.

Til højre står der en ældgammel bøgetrunte. Et træ som tidligere var et af de store, og hvor resterne, som nu er tilbage, i sin undergang har fået en næsten skulpturel udstråling.

Det siges i øvrigt, at i træets velmagtsdage dansede egnens beboere omkring det om sommeren, hvorefter pigerne blev forført inde i den omkringliggende tætte skov. Og dette skulle være ganske vist.

Vi stopper op ved et lidt højereliggende areal, der tidligere har været brugt som overdrev. Det er omgivet af gamle strandvolde, og lå engang som en ø i stenalderhavet. Man kunne tidligere se et lille hvidt hus ude fra vejen mod Dokkedal. Huset var bolig for skytten under de forrige ejere, men nu er det for længst borte, og sporene efter det er slettet.

Turen fortsætter ud over sletten, hvor nogle markeringspæle er anbragt som en hjælp for optælling af de forskellige plantearter. Selvom vejret var tørt, og temperaturen viste én plusgrad, var der her bidende koldt. Den skarpe vind bevirkede, at vore 108 deltagere virkelig blev gjort opmærksom på at det snart er vinter.

Høstemark Skov blev indhegnet i 1930 med et 11 km. langt hegn, og da vi når dette ved Dokkedalsvejen, drejer vi mod sydøst til vi når det område, der ligger hen som gammel højmose. For at opleve dette særlige stykke natur, går vi tværs over mosen og kommer dermed atter til skovs, hvor der er mere læ for vinden. Her holder vi vores sædvanlige pause, og da Helge ikke selv var til stede, så udvalget med flere, sig nødsaget til at fortære hans tiltænkte chokolade.

Efter et lille stykke vej inde i de mod syd beliggende dele af skoven, går det nu atter ud over sletten, for at vi kan komme over til de nordligste dele af samme.

Vi stopper op ved et tårn, hvorfra der er en fin udsigt over en anden slette, hvor dyrene fodres med roer om vinteren. Dette gøres både for at hjælpe dyrene, men også for at skåne planter og træer for dyrenes bidskader.

Der er aldrig kommerciel jagt i Høstemark Skov, men der fjernes årligt mellem 60 og 70 hjorte i ren afskydning. Dog aldrig på denne foderplads. Det skal være sådan, at dyrene føler sig trygge her, og vi havde da også den fornøjelse, at se pladshjorten komme vandrende med sine hinder tværs over pladsen, for senere at forsvinde ovre på den anden side igen.

Dagens sidste oplevelse var et besøg hos brokken. Høstemark Skov har en stor bestand af grævlinge, som er gået vældigt frem pga. rævens tilbagegang.

Et gravkompleks er bolig for bare ét par, og dette kan have op til mellem 40 og 50 huller, hvilket er væsentligt flere huller end ræven har. Man sagde om grævlingen i gamle dage, at man skulle altid have noget i støvlerne, som kunne knase, idet den bider i sit bytte lige til knoglerne knuses.

Nu var der ikke langt til den anden port lige ved den hovedbygning, som blev opført i 1934. Den har dog ikke mere noget med skoven at gøre, idet der nu bor en vildtslagter fra Klarup i den.

Her måtte vi så sige farvel til Thorkild Lund, og takke ham for at have givet os en naturoplevelse af de store. Det var dejligt at se, at der endnu er plads til steder, hvor både flora og fauna kan trives på egne præmisser.

Tur 8.

Der blev slået nogle rekorder på årets juletur til egnene omkring Skørping den 18. December. Det var ikke nogen rekord at der var 109 personer, som mødte op, men at der var 105 af disse, som meldte sig til den efterfølgende frokost på Rebils Park, se det var en af rekorderne.

Vi mødtes ved Skørping skole, og efter sædvanlig information og optælling, går turen straks mod nord gennem Vedsted Skov. Da juleturen skal være kort, må den nødvendigvis gå gennem kendte områder, og vi passerer da også snart det sted, hvor der findes en stensætning i skovbunden, som man mener, er en gammel vaskeplads.

Skoven er på dette sted meget rig på kæmpehøje, og jo længere vi kommer mod nord, jo flere findes der af dem. Helge stopper op ved en af højene, og her var det meningen at vi skulle have haft vores sædvanlige medicin.

Men sådan skulle det ikke være. Turudvalget præsterede ellers at gå rundt med hele seks flasker Gl. Dansk, men da vi skulle til at nyde disse, var de to kvindelige turudvalgsmedlemmer, som bl.a. havde de små glas i deres varetægt, nemlig væk. Fruerne har tidligere bidraget med mange morsomme ting, men dette var dog alligevel en ny rekord. Vi glæder os til den næste.

Der er dog ikke noget, som er så galt, at det ikke er godt for noget. Helge gav os nemlig en masse gode historier om ”Kongen af Rold”, den navnkundige skovrider, emeritus, Jens Hvass. Men det hjalp nu ikke meget, det med at trække tiden, glassene var og blev væk. Det bør dog af historiske grunde nævnes, at alle blev forenede senere på dagen, der er ingen, som stadig vandrer rundt derude i de dybe skove.

Turen går nu over på østsiden af Buderupholmvejen. Det er her i Skørpinglund, man finder den ønskesten, som patienterne fra sanatoriet brugte til at komme 10 ører under, med håbet om at måtte blive helbredt for deres sygdomme. Det siges i øvrigt, at det var strengt forbudt for de to køn at omgås hinanden på hospitalets område. Dette kunne man jo så klare ved at mødes ved ønskestenen, eller måske oppe på Rebildhus, hvor lægerne jo ikke havde noget opsyn med tingene.

Tilbage på vestsiden af vejen, går vi ned til Niels Erik Vangsteds sten, som nu efter mange år i ensomhed, er blevet suppleret med to sten mere. Den ene er en pendant til Vangsteds, og den er rejst for hans kammerat, Poul Edvin Kjær Sørensen, som blev taget til fange her og senere henrettet i København.

Mellem disse to sten er der rejst en meget stor sten med et relief af en flyver, der netop har nedkastet to faldskærme. Teksten her lyder: ”Minde om 17-18. august 1943 da 12 modstandsfolk under transport med nedkastede våben modtaget ved Madum Sø, på dette sted blev standset og nedkæmpet af den tyske besættelsesmagt. Rejst på 50 års dagen”.

Denne begivenhed blev faktisk optakten til folkets oprør mod tyskernes besættelse af vort land. Ø.P. supplerer da også Helge med at fortælle lidt om nogle episoder, som fandt sted efter Vangsteds begravelse fra Ansgars kirke i Aalborg.

På vejen tilbage til skolen, vælger vi at gå ind gennem det gamle sanatorium, som nu er privathospital. Også her er Helge god for et par historier mere. Bl.a. den om oversygeplejersken, som pure nægtede at bo i samme opgang som en nyansat overlæge. Denne var nemlig af

hankøn, uha, uha. Sagen endte på højeste sted, med det resultat, at hun tilslut blev nødsaget til at bøje sig.

Det følgende illustrerer også ganske godt, at man ikke var som andre steder her i Skørping. Man siger normalt at hvor Vorherre bygger en kirke, bygger Fanden en kro. I Skørping gjorde man det lige omvendt.

At der var 105 af vore medlemmer, som bakkede op om den efterhånden traditionelle julefrokost er glædeligt i sig selv, men endnu bedre er det at der hersker en utrolig hyggelig stemning fra først til sidst. Man føler virkelig at folk finder sammen, og bare har det dejligt. Sædvanen tro, var der både gaver, taler og julesange, men som noget helt nyt, var der i år også lagt en mandelgave ved samtlige ti borde. Helge har forbudt at nævne hvem der skænkede disse gaver, men da bøgernes titel var ”Kongen af Rold”, står det jo enhver frit for at gætte. Hvis der endelig skal dryppes en smule malurt i bageret, skal dette være at vi i år manglede Marianne. Det var bare træls, sagt på godt nordjysk. For når der skal gives en ”knuser”, har Marianne jo klart nogle fortrin frem for Helge. Det mener i hvert fald undertegnede.

p.a.

Tegning af blækhus med fjerpen.

Turudvalg:

Marianne og Helge Qvistorff, Stendalsvej 42, 9520 Skørping.

Hanne og Knud Andersen, Blomsterskrænten 23, 9400 Nørresundby.

Birgit Eriksen, Harrildvej 30, Ø. Hornum, 9530 Støvring.

Karin og Carsten Skov, Moltkesvej 19, 9000 Aalborg.

Esther Studstrup, Svenstrup Skolevej 8, 9230 Svenstrup.

Søren Vestergaard, Bjergfyrvej 7, Drastrup, 9200 Aalborg SV.

Käthe Larsen, Nibevej 220, Molbjerg, 9240 Nibe.

Hanne og Per Andersen, Harlekinvej 7, Hasseris, 9000 Aalborg.